

Toimetulekutoetuse arvestamise aluseks olevate eluruumi alaliste kulude piirmäärade ühtlustamine

Teatavasti on üks STAR-i eesmärke ühtlustada sotsiaaltöö protsesse kohalikes omavalitsustes. Seoses toimetulekutoetuse administreerimise protsessi ühtlustamisega on muuhulgas **oluline ühtlustada kohalikes omavalitsustes kehtestatud eluruumi alaliste kulude piirmäärade aluseid.**

Tulenevalt sotsiaalhoolekande seaduse § 22² lõigetest 5 ja 6, kehtestab kohaliku omavalitsuse volikogu toimetulekutoetuse määramiseks kulude piirmäärad ulatuses, mis tagavad isiku inimväärse äraelamise, järgmistele eluruumi alalistele kuludele:

- 1) tegelik korteriüür või hooldustasu;
- 2) kütteks ja soojaveevarustuseks tarbitud soojusenergia või kütuse maksumus;
- 3) tarbitud vee ja kanalisatsiooniteenuste maksumus;
- 4) tarbitud elektrienergia maksumus;
- 5) tarbitud majapidamisgaasi maksumus;
- 6) maamaksud, mille arvestamise aluseks on kolmekordne elamualune pind;
- 7) hoonekindlustuse kulud, mis on arvestatud kasutatavale eluruumile;
- 8) tegelik olmejäätmete veotasu

STAR-is on loodud võimalus kirjeldada kohalike parameetritena:

- Korteriüür või hooldustasu – kulu piirmäär 1 m² kohta
- Kütus kaugkütte korral – kulu piirmäär 1 m² kohta
- Kütus mittekaugkütte korral – kulu piirmäär 1 m² kohta
- Vesi ja kanalisatsioon – võimalik sisestada kulu piirmäär üksi elava isiku või perekonna esimese liikme ja iga täiendava perekonna liikme kohta. Väärtused võivad olla ka võrdsed.
- Elekter – võimalik sisestada kulu piirmäär üksi elava isiku või perekonna esimese liikme ja iga täiendava perekonna liikme kohta. Väärtused võivad olla ka võrdsed.
- Gaas – võimalik sisestada kulu piirmäär üksi elava isiku või perekonna esimese liikme ja iga täiendava perekonna liikme kohta. Väärtused võivad olla ka võrdsed.
- Maamaks – kulu piirmäär 1 m² kohta
- Eluruumi kindlustus – kulu piirmäär 1 m² kohta
- Olmejäätmete vedu – võimalik sisestada kulu piirmäär üksi elava isiku või perekonna esimese liikme ja iga täiendava perekonna liikme kohta. Väärtused võivad olla ka võrdsed.

Eelnimetatud loetelu kujundamise aluseks oli 2007 aasta alguses tehtud analüüs elamu ja eluruumiga seotud kuludest toimetulekutoetuste arvestamisel erinevates kohalikes omavalitsustes. Samas on lähtutud ka sellest, et eeldatavasti on piirkonniti ühikuline teenuse tarbimine sarnane ning erinevused tulenevad ikkagi rahalisest vääringust, milles on väljendatud ka tegelik kulu.

Hetkel on mitmes omavalitsuses kehtestatud vastav määrus, kuid selles toodud piirmäärad erinevad oluliselt seaduses ja STAR-is kirjeldatavatest piirmääradest. Selleks, et tagada korrektne toimetulekutoetuse maksmise menetlemine STAR-is, on vajalik kujundada oma piirmäärade süsteem sarnaseks.

Palume Teil üle vaadata oma kehtiv piimäärased reguleeriv määrus ning vajadusel seda muuta selliselt, et oleksid rakendatavad STAR-i poolt pakutavad võimalused eluasemekulude arvestamiseks toimetulekutoetuse määramisel.

Ühe võimaliku näitena toome siinkohal esile Taru Linnavolikogu poolt kehtestatud piirmäärad: <http://info.raad.tartu.ee/webaktid.nsf/web/viited/VOLM2009032600112>.

Piirmäärade erinevus STAR-i ja kohalikus omavalitsuse kehtestatud määruses **ei ole otseseks takistuseks STAR-i rakendamisel ja eluasemekulude sisestamisel STAR-i.**

Olukorras, kus STAR-i rakendamisel ei ole kohaliku omavalitsuse volikogu poolt kehtestatud eluasemekulude piirmäärad otseselt STAR-i üle kantavad, saab kohalik omavalitsus kirjeldada eluasemekulusid järgnevalt:

1. Kohaliku omavalitsuse „Administraatori“ rolliga töötaja sisestab administreerimise käigus STAR vastava parameetri väärtuseks arvu, mis kindlasti katab kõik piirmäärad antud kuluartikli lõikes (suur arv, näiteks 10 000 krooni).
2. Klient toob oma eluasemekulude dokumendi (kulu liikide lõikes).
3. Töötaja arvutab välja normikohase kulu erinevate kulu liikide lõikes.
4. Töötaja sisestab välja arvutatud normikohased kulud STAR-i kulu liikide lõikes.
5. Edasi makstakse toimetulekutoetuse summa nagu tavalises protsessis.

Selline lahendus aitab ära katta perioodi, mil kohalik omavalitsus ei saa oma tegelikke piirmäärasid STAR-is rakendada. Võimalik, et see võib mõnel pool kaasa tuua pisut enam nõ. paberi-peal-arvutamist, kuid samas aitab tulevikus rakendatav piirmäärade süsteem kindlasti aega säästvamalt toetust menetleda.

NB! STAR-is saab piirmäärasid muuta kuupõhiselt, s.t. poole kuu (aprilli) pealt neid muuta ei saa!

Omalt poolt oleme nimetatud küsimuses valmis igati Teid toetama.

Kontakt: Marek Atonen; marek.atonen@sm.ee; Tel 626 9231